

i complidors

En català no s'«empenya» res. I no havent-hi res a «empenyar» no hi ha res, tampoc, que es pugui «desempenyar».

Si es tracta de joies, mobles o altres objectes —ra que hi ha tanta crisi— per tal de disposar d'efectiu, cal dir empenyorar, ja que es tracta d'efectes que hom deixa com a penyora dels diners que emmanleva. En alguns casos més específics podem recórrer a pignorar (valors mobiliaris) i a hipotecar (bens mobles). I en lloc de «empenyats fins al capdamunt» diríem endeutats fins al capdamunt.

Però si es tracta d'indicar que tenim una idea fixa de la qual no volem desistir, que realitzem un acte de tossuderia, en lloc de «empenyar-se» hem de dir entossudir-se, obstinar-se, entestar-se, fer-se fort, encastellar-se, entretzenar-se... I com que la tossuderia no deixa d'ésser una qualitat (virtut o defecte) força elemental, és lògic que no manquin les mostres de la fraselogia popular que s'hi refereixen i que poden ésser molt útils: ficar-se una cosa al cap (o a la barretina), ficar la banya en un forat, ésser tossut com una banya de marrà, aferrar-se a la seva... «Empenyar-se, doncs, resulta del tot innecessari. És cert, però, que podem dir, efectivament, l'empenyen pel darrera, empenyeu la barca o empenyem tant com podem, però les formes verbals d'aquestes frases no corresponen pas a «empenyar» sino a empenyer, verb del segon grup que significa «moure o tractar de moure alguna cosa exercint una pressió».

Tan innecessari com «empenyer» és «desempenyar». Allò que hom empenyora es pot desempenyorar. Però si es tracta d'un carrec, d'una funció, d'una obligació, d'un encarrec, d'una missió, etc..., es a la sèrie següent de verbs a que hem de recórrer: exercir, realitzar, complir, accomplir, dur o portar a terme (o a cap), etc. Sense deixar-nos, es clar, el verb per antonomasia, el verb fer, d'unes possibilitats d'aplicació tan vastes. Podem dir, així, exercir un carrec, complir una funció, accomplir una operació, realitzar una missió, dur a terme un encarrec, fer un paper important, etc.

ALBERT JANE